

«ТАСДИҚ МЕКУНАМ»

Ректори Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон,
доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор

 Фафурзода А.Д.

«26» _____ соли 2022

ХУЛОСАИ

Шурои олимони факултети дипломатия ва сиёсати Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

Диссертатсияи Музафарзода Фазлиддин дар мавзуи “Ҳимояи манфиатҳои миллӣ дар шароити низоми нави ҷаҳонӣ (нигоҳи геополитикӣ)” барои дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои сиёсӣ ба шиносномаи ихтисосҳои Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯи ихтисоси 23.00.04. – Проблемаҳои сиёсии муносибатҳои байналмилалӣ, инкишофи глобалӣ ва минтақавӣ мутобиқат менамояд.

Мубрамияти мавзуи рисолаи илмӣ аз он иборат аст, ки ҳифзи манфиатҳои миллӣ дар шароити низоми нави ҷаҳонӣ дар замони муосир яке аз муҳимтарин масъалаи ҳаёти ҷамъиятию сиёсӣ ба шумор меравад. Аз баррасӣ ва муҳокимаи диссертатсия бармеояд, ки масъалаи мазкур имрузхо диққати бештари давлатҳоро ба худ ҷалб намудааст. Аз ин лиҳоз, масъалаи ҳифзи манфиатҳои миллӣ дар шароити равандҳои сиёсии низоми нави олам ба яке аз муҳимтарин масъалаи сиёсӣ мубаддал гаштааст. Тақвият додани механизмҳои ҳифзи манфиатҳои миллӣ дар шароити муосир муҳимтарин масъалаи рушди устувори ҷомеа ва давлат мебошад.

Тадқиқоти мазкур барои роҳу воситаҳои самараноки ҳифзи манфиатҳои миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва роҳҳои тадбиқномаи он аҳамияти махсус ва муҳимро касб намудааст. Таҳқиқи масъалаи мазкур аз он гувоҳӣ медиҳад, ки равандҳои сиёсии низоми нави ҷаҳонӣ устувори системаи сиёсии ҷомеа, истиклолияти давлатӣ ва босуботии самти сиёсии онро аз байн мебарад.

Таҳқиқи масъалаи манфиатҳои миллӣ ва роҳу воситаҳои тадбиқномаи он дар шароити навини Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун масъалаи рӯзмарра аҳамияти барҷастаро соҳиб аст. Омӯзиши васеи ҷамъаҷонибаи падидаи мазкур имконият медиҳад, ки муаммоҳо, масъалаҳо ва пешомади инкишофи давлат бехтару хубтар мавриди баррасию хулосагирӣ қарор гирад.

Мақсади асосии диссертатсияро таҳлилу баррасӣ, омӯзиш ва таҳлилу натиҷагирии масъалаи манфиатҳои миллӣ дар шароити раванди низоми нави ҷаҳонӣ ташкил медиҳад.

Бинобар ин, диссертатсияи мазкур таҳқиқи илмии манфиатҳои миллӣ ва хусусиятҳои муҳими онро дар шароити тағйирпазирии ҷомеа ба пуррагӣ фаро мегирад. Хусусан, таҳқиқоти анҷомдодашуда дар ин самт нишон медиҳад, ки масъалаи ҳифзи манфиатҳои миллӣ ва роҳу воситаҳои тадбиқнамоии он дар шароити низоми нави ҷаҳонӣ барои Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳимму саривақтӣ мебошад.

Теъдод ва мазмуни интишороти натиҷаҳои илмии муаллиф ба мухтавои диссертатсия ва автореферати он мутобиқат менамояд.

Интишороти илмии муаллиф, ки дар маҷаллаҳои илмии тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон нашр шудаанд:

1 - М. Музафарзода, Ф. Таснифи манфиатҳои миллӣ ва моҳияти онҳо [Матн] / Ф. Музафарзода, Н. Д. Маҳмадизода // Ахбори институту фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи Баҳоваддинови Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон. - Душанбе, 2019. - №2. - С. 248-254 ISSN 0235 – 005X

2 - М. Музафарзода, Ф. Таҳдидҳои нави ҷаҳонӣ ва таъсири онҳо ба манфиатҳои миллӣ [Матн] / Ф. Музафарзода, Н. Д. Маҳмадизода // Идоракунии давлатӣ. – 2020. - №1. (45), - С. 54-61 ISSN 2664-0651 (Print), ISSN 2664-0651(Online)

3 - М. Музафарзода, Ф. Мақом ва нақши равандҳои сиёсӣ дар низоми нави ҷаҳонӣ [Матн] / Ф. Музафарзода // Идоракунии давлатӣ. – 2020. - №4/1 (48), - С. 252 – 266 ISSN 2664-0651 (Print), ISSN 2664-0651(Online)

4 - М. Музафарзода, Ф. Патриотизми миллӣ ва мафкураи космополитикӣ [Матн] / Ф. Музафарзода // Идоракунии давлатӣ. – 2020. - №2 (51), - С. 305 – 316 ISSN 2664-0651 (Print), ISSN 2664-0651(Online)

5 - М. Музафарзода, Ф. Айнияти сиёсӣ: самтҳои асосии ташаккул ва инкишофи он [Матн] / Ф. Музафарзода, Абдулҳақов М.М. // Гузоришҳои Академияи миллии илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон. – 2020. - №3.(011) - С. 120-123 ISSN 2076-2569

6 - М. Музафарзода, Ф. Таъсири сиёсии низоми нави ҷаҳонӣ ба манфиатҳои миллии давлат [Матн] / Ф. Музафарзода. // Идоракунии давлатӣ. – 2020. - №1 / (50), - С. 246 – 256. ISSN 2664-0651 (Print), ISSN 2664-0651(Online)

7 – М. Музафарзода, Ф. Амният кафили устувори стратегияи давлатдорӣ [Матн] / Ф. Музафарзода // Гузоришҳои Академияи миллии

илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон. – 2021. - №2. (014), - С. 151-155 ISSN 2076-2569

8 - М. Музафарзода, Ф. Нақши Эмомалӣ Раҳмон дар роҳи субот ва хифзи манфиатҳои миллӣ [Матн] / Ф. Музафарзода, Р.Р. Каримов // Идоракунии давлатӣ. - 2022. - № 4/2 (54), - С. 325 – 330 ISSN 2664-0651 (Print), ISSN 2664-0651(Online)

9 - М. Музафарзода, Ф. Рисолати Пешвои миллат – Эмомалӣ Раҳмон дар пойдории сулҳ ва барқароршавии манфиатҳои миллӣ [Матн] / Ф. Музафарзода, М.У. Хидирзода // Идоракунии давлатӣ. – 2022. -№ 2 (56), - С. 250 – 260 ISSN 2664-0651 (Print), ISSN 2664-0651(Online)

Мақолаҳои илмие, ки дар нашрияҳои дигар ҷоп шудаанд:

10 - М. Музафарзода, Ф. Равандҳои глобализатсионӣ ва таъсири онҳо ба манфиатҳои Тоҷикистон [Матн] / Ф. Музафарзода // “Ҷаҳонишавӣ ва таҳдидҳои нави замони муосир: Маводи мизи гирди ҷумҳуриявии илмӣ-назариявӣ (ш. Душанбе, 05 декабри соли 2019)”. –Душанбе, 2019. - С. 354-359.

11 - М. Музафарзода, Ф. Омилҳои асосии гаравидани ҷавонон ба гурӯҳҳои «террористи ва экстремистӣ. [Матн] / Ф. Музафарзода. // “Мубоиза ба идеологияи терроризм ва экстремизм дар ҷаҳони муосир”. - Душанбе, 2019. - С. 302 - 306.

12 - М. Музафарзода, Ф. Роҳҳои пешгири ва муковимат бо коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон [Матн] / Ф. Музафарзода // “Масъалаҳои мубрами идоракунии давлатӣ ва хизмати давлатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон”. –Душанбе, 2020. - №1. - С. 43-53

13 - М. Музафарзода, Ф. Таъсири сиёсии мондиализм ба манфиатҳои миллии давлат [Матн] / Ф. Музафарзода // “Масъалаҳои мубрами идоракунии давлатӣ ва хизмати давлатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон”. - Душанбе, 2020. - №2. - С. 26-32

14 - М. Музафарзода, Ф. Низоми нави ҷаҳонӣ ва хусусиятҳои муҳими он [Матн] / Ф. Музафарзода // “Масъалаҳои мубрами идоракунии давлатӣ ва хизмати давлатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон”. - Душанбе, 2021. - №3. - С. 47- 54.

15 - М. Музафарзода, Ф. Космополитизм ва таъсири сиёсии он ба манфиатҳои миллӣ [Матн] / Ф. Музафарзода // “Масъалаҳои мубрами идоракунии давлатӣ ва хизмати давлатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон”. - Душанбе, 2021. - №3. - С. 41-47.

16 - М. Музафарзода, Ф. Манфиатҳои миллӣ ва хусусиятҳои он дар раванди таҳавулоти низоми идоракунии давлатӣ [Матн] / Ф. Музафарзода // Маводҳои конф. байнал. “Ислоҳоти низоми идоракунии давлатӣ ва

хизмати давлатӣ: моделҳои муосири самаранокии он” 5-6 март. – Душанбе, 2021. - С. 325-331.

17 - М. Музафарзода, Ф. Мизбонони ҷаҳон ва асрори ҳукумати ҷаҳонӣ [Матн] / Ф. Музафарзода // Маводҳои конф. ҷумх. “Низоми нави ҷаҳонӣ”. 16 апрел. – Душанбе, 2021. С. 72-79.

18 - М. Музафарзода, Ф. Коррупсия ва хатари он ба манфиатҳои миллӣ [Матн] / Ф. Музафарзода // “Масъалаҳои актуалии равандҳои сиёсии Тоҷикистон”. (Маҷмуаи мақолаҳои илмию таҳқиқотӣ). Қисми IX. - Душанбе, 2021. С. 131-143.

19 - М. Музафарзода, Ф. Қудрати сиёсӣ ва ҳифзи манфиатҳои миллӣ дар раванди идораи давлатӣ [Матн] / Ф. Музафарзода // Маводҳои конф. ҷумх. “Низоми нави ҷаҳонӣ”. 16 апрел – Душанбе, 2021. - С. 93-100.

20 - М. Музафарзода, Ф. Равандҳои сиёсии ҷаҳонӣ ва эҳтимолиятҳои таҳдид ба истиклолияти Тоҷикистон [Матн] / Ф. Музафарзода. // Маводҳои конф. ҷумх. “Масъалаҳо ва роҳу воситаҳои таҳким ва такмили истиклолияти Тоҷикистон”. – Душанбе, 2021с. - С. 284-297. ISBN 978-99985-58-7,5-5

21 - М. Музафарзода, Ф. Ҳифзи манфиатҳои миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар раванди низоми нави ҷаҳонӣ [Матн] / Ф. Музафарзода // “Масъалаҳои мубрами идоракунии давлатӣ ва хизмати давлатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон”. - Душанбе, 2021. - №4. - С.24- 29.

22 - М. Музафарзода, Ф. Дурнамои манфиатҳои миллӣ ва татбиқи сиёсати хориҷии Тоҷикистон дар ҷаҳони муосир [Матн] / Ф. Музафарзода, У. Ҳусейнов // “Масъалаҳои мубрами идоракунии давлатӣ ва хизмати давлатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон”. - Душанбе, 2021. - №4. - С. 7- 11.

23 - М. Музафарзода, Ф. Манфиатҳои миллӣ ва шаклгирии он дар таҳияи сиёсати давлатӣ [Матн] / Ф. Музафарзода, Х. Мачонов // Маводҳои конф. ҷумх. “Низоми нави ҷаҳонӣ”. 21-24 апрел. - Душанбе 2021. - С. 281-285.

24 - М. Музафарзода, Ф. Ҳимояи ҳуқуқҳои инсон мақсади асосии идораи давлати мутамаддин [Матн] / Ф.Музафарзода, П.Музафарзода // “Масъалаҳои мубрами идоракунии давлатӣ ва хизмати давлатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон”. - Душанбе, 2021. - №5. – С. 40- 46.

25 - М. Музафарзода, Ф. Пешвои ваҳдатифари тоҷикон: роҳнамо ба суи музаффариятҳо [Матн] / Ф. Музафарзода // “Масъалаҳои мубрами идоракунии давлатӣ ва хизмати давлатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон”. - Душанбе, 2021. - №5. – С. 40- 46

26 - М. Музафарзода, Ф. Рушди маориф дар даврони истиклолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон [Матн] / Ф. Музафарзода, Ҳусейнов У //

Маводҳои конф. ҷумх. “Нақши илмҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ дар иқтисодиёти миллӣ” 15 ноябр. – Душанбе, 2021. - С. 293-297

27 - М. Музафарзода, Ф. Аҳамият ва мавқеи геополитикии куҳистони тоҷик дар шаклгирии низоми нави ҷаҳонӣ.[Матн] / Ф. Музафарзода // Маводҳои конф. байнал. “Идоракунии зиддибуҳронӣ: таҳлил, баррасӣ ва ҷустуҷӯи механизмҳои бартарафсозии он” // 25-26 ноябр. - Душанбе, 2021. - С. 265-272

28 - М. Музафарзода, Ф. Ҳифзи манфиатҳои миллӣ дар раванди идоракунии буҳрони сиёсӣ [Матн] / Ф. Музафарзода, Қуватзода Ҳ. А. // Маводҳои конф. байнал. “Идоракунии зиддибуҳронӣ: таҳлил, баррасӣ ва ҷустуҷӯи механизмҳои бартарафсозии он” 25-26 ноябр. – Душанбе, 2021. - С. 221-229

29 - М. Музафарзода, Ф. Нақши Пешвои миллат дар татбиқи манфиатҳои миллӣ [Матн] / Ф. Музафарзода // Маводҳои конф. ҷумх. “Нақши Эмомалӣ Раҳмон дар ташаккул ва рушди давлатдорӣи миллӣ” 20 сентябр. – Душанбе, 2021. - С. 94-98

30 - М. Музафарзода, Ф. Айнияти сиёси: самтҳои асосии ташаккул ва инкишоф. / Монография. - Душанбе, 2021. 96 с.

31 - М. Музафарзода, Ф. Зарурати таърихии ба майдони сиёсӣ ворид гардидани Эмомалӣ Раҳмон: тадбиқи манфиатҳои миллӣ ва дурнамои инкишофи тоҷикистон [Матн] / Ф. Музафарзода // Маводҳои конф. ҷумх. “Нақши идоракунии давлатӣ дар раванди саноатикунории босуръати Ҷумҳурии Тоҷикистон” 22-23 апрел. – Душанбе, 2022. - С. 236-241.

32 - М. Музафарзода, Ф. Мушкилиҳо ва дурнамои технологияи иттилоотӣ ва телекоммуникатсионӣ дар идоракунии муосир [Матн] / Ф. Музафарзода, Сомони А. // “Масъалаҳои мубрами идоракунии давлатӣ ва хизмати давлатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон”. - Душанбе, 2022. - №2- 4. (6-8). - С.6-14.

Натиҷаҳо, муқаррароти асосӣ ва хулосаҳои таҳқиқотро метавон хангоми омӯзиши минбаъдаи масъала истифода намуд. Он дар раванди таҳлил ва хулосагириҳои паҷӯшии масъалаҳои мақом ва нақши манфиатҳои миллӣ дар низоми сиёсии олам ба сифати манбаи муҳим ва зарурӣ истифода хоҳад гардид.

Натиҷаҳои таҳқиқот метавонанд дар идомаи раванди коркарди назариявии масъалаҳои муносибатҳои мутақобилаи давлат ва ҷомеа мақом ва нақши манфиатҳои миллӣ дар равандҳои сиёсии ҷомеа, ҳамачониба мавриди истифодаи васеъ қарор гиранд.

Дар ин замина, метавон маводҳои диссертатсияро дар таълими фанҳои “Манфиатҳои миллии Тоҷикистон”, “Геополитика” «Сиёсатшиносӣ»,

«Мочарошиносӣ», “Равандҳои сиёсии ҷаҳонӣ”, “Амнияти миллӣ” ба сифати таълими курси махсус, хосатан курсҳои шинохти манфиатҳои миллӣ, ҳамчунин дар марказҳои таҳқиқоти таҳлилнамоеи сиёсӣ ва ояндабинӣ истифода намуд.

Саҳми шахсии докталаби дарёфти дараҷаи илмӣ дар он зоҳир мегардад, ки таҳия, коркард ва таҳлили ҳамҷонибаи мавзӯи таҳқиқоти диссертатсионӣ маҳсули ҷандинсолаи фаъолияти муаллиф мебошад. Ҳамаи давраи иҷроиши нақшаи кори илмӣ-таҳқиқоти нешбинишуда бо иштирок ва пешниҳоди бевоситаи муаллиф роҳандозӣ карда шудаанд.

Ҳамин тавр, мазмуну мундариҷаи диссертатсия ба талаботи муқарраргардида ҷавобгӯ буда, таҳқиқоти илмӣ анҷомёфта ба шумор меравад. Автореферати диссертатсия муҳтавои асосии таҳқиқоти мазкурро пурра ифода менамояд.

ҚАРОР КАРДА ШУД:

1. Диссертатсияи Музафарзода Фазлиддин дар мавзӯи “Ҳимояи манфиатҳои миллӣ дар шароити низоми нави ҷаҳонӣ (нигоҳи геополитикӣ)” барои дарёфти дараҷаи номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯи ихтисоси 23.00.04. – Проблемаҳои сиёсии муносибатҳои байналмилалӣ, инкишофи глобалӣ ба Шӯрои диссертатсионии 60.КOA-001 дар назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон пешниҳод карда шавад.

Хулоса дар маҷлиси васеи Шӯрои олимони факултети дипломатия ва сиёсати Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул гардидааст.

Дар маҷлис 25 нафар иштирок намуданд. Натиҷаҳои овоздиҳӣ: «тарafdор» 25 нафар, «муқобил» - нест, «бетараф» - нест.

Протоколи №10 аз 25-уми майи соли 2022

Раиси маҷлис

Кодирзода Д.С.

Котиби маҷлис

Изатуллоева С.

Муқарриз

Комилбек А.Ё.

Муқарриз

Раҳматов У.Н.

